

Nr 28.

Ankom till riksdagens kansli den 13 mars 1937 kl. 3.30 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående anordnande av småbrukarkurser m. m.

(2:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 5 av herr *Sten* samt II: 24 av herr *Persson* i Undersvik m. fl., har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag beträffande kurser och annan upplysningsverksamhet i småbruksskötsel, särskilt med sikte på arbetarsmåbruksrörelsens behov.

I *motionerna* uttalas, att småbrukare, särskilt innehavare av arbetarsmåbruk, ofta icke hade möjlighet att följa utvecklingen inom jordbruket och vad därmed sammanhörde. Med hänsyn jämväl därtill att staten numera genom utlämnande av arbetarsmåbrukslån enligt 1933 års kungörelse kraftigt understödde uppkomsten av nya stödjordbruk funne motionärerna det välbetänkt, att från det allmännas sida särskilda åtgärder vidtoges i syfte att befordra upplysning och undervisning i småbruksskötsel. Dylika åtgärder syntes motionärerna lämpligen böra avse anordnande av kortare kurser samt tillhandahållande av kortfattade handledningar. Tillika kunde det måhända vara anledning att för ändamålet anställa särskilda småbrukskonsulenter. Jämväl andra anstalter ifrågasattes, varigenom arbetarsmåbruksverksamheten skulle kunna bliva till ökad nytta.

Utskottet finner vad motionärerna anfört vara förtjänt av beaktande. Den stora omfattning, som den statsunderstödda arbetarsmåbruksverksamheten tagit, torde utgöra skäl för statsmakterna att sörja för att småbruken kunna på bästa sätt utnyttjas av sina innehavare. Även om dessa kunna förutsättas äga nödtorftig kännedom om småbruksskötsel, torde de, såsom motionärerna anfört, i många fall icke vara i tillfälle att tillgodogöra sig nya rön och erfarenheter på området. Icke minst viktigt synes det vara, att småbrukarens hustru, som i mannens frånvaro ute på förtjänstarbete har att taga hand om även dennes sysslor på lägenheten, äger nödig insikt om icke blott de inre hushållsgöromålen utan även övrigt arbete vid ett småbruk, såsom djurens skötsel samt tillvaratagandet för det egna hushållet av småbrukets produkter. Givetvis böra blivande anstalter i förevarande syfte omfatta jämväl andra småbrukare än innehavare av statens arbetarsmåbruks-

Utskottet.

lån, varigenom de torde kunna bliva till gagn för det mindre jordbruket i allmänhet.

I detta sammanhang får utskottet erinra om det arbete för upplysning och undervisning bland småbrukare, vilket på ett erkännansvärt sätt bedrivs genom flera hushållningssällskap. En fastare och för hela landet mera enhetlig organisation av detta arbete synes utskottet vara av behovet påkallad. Vad särskilt angår hushållningssällskapens värdefulla medverkan härvid vill utskottet framhålla, att sällskapens ekonomiska resurser för närvarande äro så hårt anlitade för andra betydelsefulla uppgifter, att i vad på dem ankommer en omläggning och utvidgning av ifrågavarande upplysningsverksamhet icke är möjlig utan väsentligt ökat stöd från statens sida.

Enligt vad utskottet inhämtat lära de spörsmål, vilka upptagits i motionerna, icke innefattas i det uppdrag, som lämnats nu pågående utredning genom 1936 års lantbruksundervisningskommitté, ehuru de otvivelaktigt äga ett visst samband med detta uppdrag. Det synes emellertid utskottet angeläget, att förevarande frågor bliva föremål för utredning.

Under återopandande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen i anledning av motionerna I:5 och II:24 må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning angående anordnande av kurs- och annan upplysningsverksamhet i småbruksskötsel samt vidtaga de åtgärder, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 11 mars 1937.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Granath, Gabrielsson, Tjällgren, Alfred Andersson, von Stockenström, Jacob Hansson* och *Sten* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Gustafson* i Vimmerby, *Andersson* i Löbbo, *Carlström, Gustafson* i Kasenberg, *Ericsson* i Sörsjön, *Liedberg* och *Lundbom*.

Reservation

av herr *Carlström*.